

Előfizetési árak:

Egész évre frt 10.—
Félévre „ 5.—
Negyedévre „ 2.50
Egy hóra „ 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
Vasárnap kivétellel.

DEBRECZENI ELLENŐR

Szerkesztőség
és
Kiadóhivatal:
Főplaccz, a városháza
szemben.

Hirdetések a legmér-
sékeltebb árszámítás!
mellett.

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Mezőgazdák bankja.

Debreczen június 14.

Nincs megátalkodottabb konzervatívizmus, mint a pénzé. Nehezen vehető rá, hogy új ösvényekre lépjen. Évtizedek óta hangzik szerte a hazában, hogy a mezőgazdasági bajok egyik legsúlyosabbja: a tőkének hiánya érdekei szolgálatában. Közgazdasági, politikai szaktekintélyek mind egy véleményen vannak, a tőke azonban megingathatlan maradt. Hiába! nehéz dolg a nedves taplóba csiholni, hogy az tilzet fogjon. Egy pusztító gazdasági válságnak kellett bekövetkezni, hogy a mindinkább erőteljesebbé váló kitarító „csiholás“ következtében a „nedves tapló“: a tőke szikrát fogjon.

De hát végre is az élet valódi szükségletének kielégítést kelle találnia, s az ideai pünkösdi ünnepek — annyi vajadás és küzdelem után — meghozták a magyar mezőgazdaságnak föllendülését, felvirágzását ígérő első jelentékeny intézményét; „a magyar agrár és járadékbank részvénytársaság“ megalakulásában.

Terhes és nagy feladatok várnak, a részben uttörő munkát teljesítő vállalkozásra. De a mennyiben az alapító „Union bank“ háta mögött egy hatalmas pénzesoport részvétele biztosítva van s maga az „Agrár bank“ is

24,000.000 korona teljesen befizetett alapítke felett rendelkezik, és főleg az intézményt vezénylő igazgatóság a a legszerencsésebb kezű pénzügyi te-
kintélyekből, vagy a közélet és mezőgazdaság köztiszteletben álló egyéneiből állított össze: remélünk kell, hogy sikerülni fog a szervezetet minden kockázat kizárásával aként hozni létre, hogy abban a mezőgazda hitel-szükséglete olcsón, gyorsan találand kielégítést.

A megalakult bank őszig befejezi szervezkedését és teljes belső és külső berendezkedését, — úgy, hogy már néhány hó múlva megkezdí tényleges működését. Mint az alakuló közgyűlés elnökének Hieronymi Károly val. belső titkos tanácsos és volt belügyminiszternek beszédéből kitünik, a bank csaknem mindazon üzletágakat felkarolja, melyek a mezőgazdasággal foglalkozók boldogulását biztosítani hivatvák. Így a mezőgazda hitelszükségletét rövid lejáratu kölcsönök és a személyes hitel ápolása, a talajjavítások, olcsó közlekedések létrehozása által fogja szolgálni. Támogatni fogja a kis és paraszt birtokosok hitelszövetkezeti szervezetét. Az öntözés és lecsapolás céljából alakuló szövetkezeteknek vagy egyeseknek az igényelt összeget beszerzi, a viczinális vagy mezei vasutak létrejöttét támogatja, a szőlők rekonstruk-

ciójára vonatkozólag elvállalja azok pénzügyi keresztülvitelét stb. stb.

Hát mindezek oly üdvös és rég óhajtott tényezői a mezőgazdaság boldogulhatásának, hogy mi csak teljes elismeréssel és őszinte szerencse kívánatunkkal üdvözölhetjük a megalakult bankot, a további lépésektől várva némi keletkező aggodalmaink eloszlatását, melyek egyikét már most sem hallgathatjuk el.

Föltűnő ugyanis, hogy mint az eddig nyilvánosság elé került adatokból kitetszik, az intézet vezetésébe csak a pénzügyminiszterium fogná saját képviselő közegét „mint a kormány által kiküldendő igazgatósági tagok egyikét“ már legközelebb kinevezni. Hát a földművelésügyi miniszterium? Hogyan? Hát ez nem?! Szerintünk az első teljesen helyes, a második feltétlenül szükséges. El se tudjuk képzelni a bank üdvös működését a földművelésügyi kormányzat ingerenciája nélkül, mikor a bank tevékenységének összes szállai a földművelési miniszteriumban futnak össze és egymás támogatása nélkül el nem lehetnek!

Erre az hiszem, ép oly megnyugtató választ várhatunk, mintarra, hogy a bank belső hivatalnoki szervezetében a gazdasági szakértelemnek is okvetlen tér lesz nyujtandó.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Részletfizetésre. *)

Elbeszélés.

Írta: **Katona Imre.**

(Folytatás és vége.)

Váro Hamilton ur, a ki már „bonczoló doktor“ lesz maholnap (ezelőtt Weinberger Hermannak nevezték), affektált leereszkedéseit szorongatta meg Feureisen ur hosszú ujjait, míg másik kezével könnyű üdvözlötet rázott a levegőben a legények felé.

Igy nem kell adni a születés mivoltára valamit is. Csak pár év előtt is, mikor még mindenki azt hitte, hogy csak az az elegáns ember, csak az a finom ember, a ki menyeteztes ágyban, selyemhuzatu párnák között született; kit nem is a bába, de a megyei orvos fürdetett meg legeelőbb, nem is teknőben, de márványmedenczében langyos vízben; kinek még a pelenkáira is ki volt himezve a grófi czimer, — mily máskép volt akkor — és no lám, ma már elegáns, finom ember tud lenni Váro Hamilton is. Pedig ő csak vaczkon született; külön bölesőben nem is hált, hanem csecsemő korában úgy aludt el az édesanyja emlőjén.

Az apja szegény, végre is a hivatása áldozatává lett. Egy spirítuszgyárban szeszvizsgáló volt; folyton a csap mellett állva, kevés fizetségért leste a habzó czefrét, a lassan átalakuló, tisztuló mocskos levet. Egy alkalommal beleszédült a nagy moslékos verembe, úgy hazták ki belőle eltorzult, leforrázott testet. Harnadnapra belehalt.

*) A „Magyar Szalon“ból.

A fiu ezidő szerint a latin iskolát kezdte járni; gyöngé felfogásu, satnya, kiéhezett arczu gyermek volt. A tisztés szerzetes atyák, kik között ugyan fiatal, nagyon fiatal is volt, váltig ajánlgatták a beteges gyermeknek, hogy álljon be szabóinasnak; jobb az neki, úgy sem lesz ő belőle se professzor, se mérnök, se ügyvéd, de semmi.

A gyermek sirva kérezkedett el anyjától a szabók műhelyébe: ő inas lesz. De az anya nem adta; tovább tanult hát nélkülözések közt; kijárta a kis város minden iskoláját, fölment a nagy metropolisba és mint annyi ezereen, ő is elteng-lógott a népkönyha sovány levesén tíz pénzért, hónapos ágyán, kemény, szalmazsák vaczkon...

Jölelkü zsbárusok olcsó pénzért kiöltöztették az immár „érett“ ifjut. Főlkapaszkodott parvenü kalmárok eltanult bon-ton manerjait utánozva, utazott haza az ifju a kisvárosba, hogy élvezzen a szülői ház nyomorában. Kikenedett, felserdült fiu volt ki szívesen szenvedte a nagyvárosi életben rátapadt urias, divatos, elegáns modort — és ez hatott a maradi kisváros elfogult közönsége előtt. — Ujság volt. Egy fővárosi ember.

Feureisenné élvezettel nézte a finom modoru fiatal embert az utcán — és a saját leánya jutott eszébe.

Milyen szép egy pár lenne ebből a két fiatalból! — gondolta magában.

Nem is sok idő múltán készen állt a házasság — a két anyánál.

Milyen édes tudat nyugtatta meg az ifju ember anyját: a lány anyja azt mondta, hogy fölneveli ő a doktort doktornak. Oh föl Mihelyt „kész lesz“, rögtön hozzáadja a lá-

nyát feleségül és ötezer forint hozományt mellé!

A fiu anyjának szíve föléledt: a fia gond nélkül fog élni, doktor lesz; — de addig? De addig?! — A gondos mama megnyugtatta. Ad ő előleget, ad ő részletet a doktorra. Ő fölneveli, ő istápolja, ő segíti — a leendő hozományból a leendő vőt.

A tanuló ifju ráment ez előnyös ajánlatra. Gondtalan, vidor jövővel biztatta ez; nem kell a népkonyhában étkeznie; a hónapos ágyat fölválthatja külön szobával; a méregdrága tandíjat nem kell szegény anyjának kiköplálnia; meg lesz a kényelem, a jövő. Adja a hozomány! Sok pénz az: ötezer forint!

A sok rövidlátó orvosnövendék a bonczterem előtt elterülő sötét folyosón, bámulva bámulta a Váro Hamilton folyton jó ruháját, mindig tiszta kézelőjét, gallérját, mely nem volt úgy kirojtosodva, mint az övék. Lakótársai a szomszédban suttogva bujtak össze, valahányszor a levélhordó Váro Hamiltonnak péozes levelet hozott; de sőt egyikük, egy magába zárkózott könyvfaló, lassan dörmögte ritka szaválába: „Niai, Faust, a gyerekes Faust, a ki eladja lelkét pénzért az ördögnek, a pénz ördögének — és kap helyette egy vastag, elhízott, tanulatlan, buta „Márgitot.“

Váro Hamilton könnyen élt, jól élt. Még görvetyes, pózna-hosszu néniének is küldött némi aprópénzt vissza a kisvárosba, a ki belevakult a sok varrásba, himzésbe, feketére feketébe.

Ma, a mikor közel van a diplomaszerezés napja, a második ezer hátsó végét számítja a leendő doktor. Tehát kétezerrel kevesebb lesz a hozomány. A leány, az szép;

— A delegációk ülése. Krieghammer hadügyminiszter a hadügyi bizottság tegnapi ülésére a harmadik katonai akadémiára vonatkozólag tett kijelentéseket. Azt feleli, hogy a tervek és előterjesztések kidolgozása felesleges volt, mivel a tisztikarban nincs hiány. De midőn az akadémia felállításának szüksége bekövetkezik, a kellő lépéseket megfogja tenni. Münnich Aurél előadó indítványozza, utasítsák a hadügyminiszter, hogy szükség esetén készíttesse el az akadémia terveit és jövőben is nyújtsa be az eddig szokásos kimutatásokat. Hegedüs Sándor Münnichel szemben újból hangsúlyozta a harmadik katonai akadémia szükségességét. Ebből kifolyólag utasítottatni kívánja a hadügyminisztert, hogy az akadémia terveit már a jövő évre készíttesse el. Krieghammer hadügyminiszter másodszori felszólalásában ismét hangsúlyozza, hogy jelenleg felesleges harmadik akadémia; ennél fogva nincs abban a helyzetben, hogy a terveket elkészíthesse, annyival kevésbé, mert még az akadémia helyét sem tudja. A tervek kidolgozásánál pedig számolnia kell a helyzettel. Horánszky Nándor, Hegedüs Sándor, Münnich Aurél, Cziráky Béla gróf, és Rudnyánszky József báró felszólalása után a hadügyi albizottság Hegedüs Sándor indítványát elvetette, s ezzel szemben elfogadta Münnich javaslatát, valamint elfogadták a hadügyminiszter többi válaszát is.

— Manlicher-puska a népfelkelőknek. Mint a M—g értesül, a honvédelmi miniszterium a népfelkelő-zászlóaljokat a jelenlegi Wernld-féle fegyverek helyett Manlicher-puskákkal akarja ellátni. A miniszterium legelőbb azokat a zászlóaljakat akarja Manlicher-puskákkal ellátni, melyek háború esetére az első harcvezonalra vannak kiszemelve és a rendes honvédsapattal egyidejűleg illetőleg együtt fognak bevonulni. — Ezeket a népfelkelő-zászlóaljakat egyszersmind új felszereléssel és a füsttelen puskapor használatára alkalmas, szükséges egyéb szerelvényekkel, valamint új, kiegészített ruházattal fogják ellátni.

A miniszterium ezt az egész reformot fokozatosan körülbelül öt év alatt akarja keresztülvinni. A reform költségei együttvéve meghaladják a két millió forintot.

— A gyermekek vallása. A polgári házasságról szóló törvénnyel egyidejűleg tudvalevőleg a gyermekek vallásáról szóló törvény is életbe lép. Dr. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter ismét két végrehajtási rendeletet dolgozott ki, melyek legközelebb a minisztertanácsban tárgyalatni fognak. Az egyik rendelet a törvény életbeléptetésére vonatkozik és egyszersmind hatályon kívül helyezi az ismeretes februári rendeletet. A másik rendeletet a közoktatási és vallásügyi miniszterrel egyetértőleg a belügyi és igazságügyi miniszter adja ki. Ebben részletesen, alaposan és kimerítően megvannak állapítva a gyermekek vallására vonatkozó megállapodás és nyilatkozatok formái, továbbá az az eljárás, mely az anyakönyvekbe való bevezetésnél követendő és végül a gyám engedélyével való átterés módzatai. E rendeletet már július havában fognak közzé tétetni, hogy így az állami közegek elég idejekorán megismerkedhessenek a törvény alkalmazásával.

— Belföldi hírek. (Ciotta nem mond le) Fiuméből megérkezik azt a hírt, hogy Ciotta János podeszta állásáról lemondott volna. — (Uj titkos tanácsos.) Bécsben, az a hír van elterjedve, hogy gróf Andrássy Tivadart a király közelebbi valóságos titkos tanácsossá nevezi ki. — (A hadsereg ló szükséglete.) A delegáció hadügyi bizottsága tegnapi ülésében Tisza István, Horánszky Nándor, Pulszky Agost, Széll Kálmán felszólalására elhatározták, miszerint a hadügyminisztert felkérjük, hogy a tervezett kincstári csikótelepek felállítására előtt tegyen kísérletet a csikók nevelésének a mezőgazdálkodással való elvállaltatására. Mert így a csikó nevelés olcsóbb, gazdaságunkra nézve hasznosabb lehetne.

— Külföldi hírek. (Válság Auszriában.) Az egyesület német baloldal egyhangúlag kimondotta, hogy a koalícióban maradása lehetetlenné van téve, ha a kormány továbbra is ragaszkodik a cilly-i gimnázium kérdésében elfoglalt álláspontjához. (Ruiz Zorilla halála.) Egy Burgosból érkezett távirat szerint Ruiz Zorilla a spanyol republikánus-párt vezére meghalt. (A japánok diadala.) A japán csapatok Formosa szigetén ellentállás nélkül megszállották Támsuit és Táipe-Fut. A japánok átvették a vámszedést. A forgalom nem szünetel. A rendet most a japán hatóságok tartják fenn. A japán közigazgatást hivatalosan életbe léptették. (Stambulov elfogatása.) Szófiából érkezett hírt szerint Stambulovot elfogták és a Czerna-Dsamijába, a legnagyobb bolgár fegyházba zárták. A hír eddig hivatalos megerősítést nem nyert.

Botor dolog.

(Sz.) A magyar gazdaközönségnek, vagy tán helyesebben mondva, a magyar földbirtokos osztálynak az a része, a mely az úgynevezett „független gazdák“ agrár párt szervezőinek horgára került — ez idő szerint a téveszméknek egész rengetegében boldog.

És ámbár meg vagyunk irva, hogy „Solam in miseri socios habuere malorum“ — nem hihető, hogy e szerencsétlen tévelygők, majd egykor talán a késő kiábrándulás, a megbánás nehéz perceiben utólagos vigaszt merítsenek abból, hogy hisz e tévelygésben nekik társaik is voltak; társaik, kikkel rokon eszmék fűztek vala össze őket; társaik, kik nem csekélyebb firmák alatt szerepeltek, mint a magyarországi „néppárt“, s mint az osztrák „antiszemizmusz“.

E téveszmék közül elég felemlíteni a kedvenczet, azt, a mely által a fent tisztelt firmák, meleg érdeklődésben vannak: a „tőke“ ellen indított hajszát.

Bolond az eset szörnyen. Hisz Smith

neki tetszik. Hogy ő tetszik-e annak, azzal édes keveset törődött. A pap szava összeköti őket; hiszen látta ő az állatkertben, hogy a farkas egy ketrezben fér meg a kutyával. Miért ő nem e leánnyal?

A szív?! Oh, a szív, az egy bolondos véredény, melynek semmi köze a házassághoz. Az csak közvetíti a vért az agyon, nyultagyon keresztül le a czombokba, a lábakra, meg vissza. Csak a vért. Az érzést? Azt közvetíti az érző ideg, a „nervus sympathicus.“ Egyéb semmi.

A házasságot, a jövőt, a talentumot, az érzést, a jólétet, — mindent a pénz vezérel, közvetít; a lány, annak a szíve, annak a boldogsága, az csak a filozofusok könyveiben, meg a regényekben van, az mind csak részlet a pénzből, az anyagból, a vérből. És ő e részletet már leélvezte...

Váro Hamilton szigorú orvos ur plasztikus meghajlással lépett be a szobába, jobb kezében tartott kalapjával kis félkört írva le hátrafelé, — éppen mint az isteni Halmi csinálta, mikor még élt.

Sarolta könnyű fejbizcentéssel fogadta, míg a mama örömtől áradozó kebelével nézte leendő vejét.

A papa visszahúzódott. Bocsánatot kért; sürgős postamunkája van.

— Oh kérem, soh'se zavartassa magát, — fordult felé Váro Hamilton ur, szenvelgő, nyafga orrhagyon nyujtva meg minden szót, a hogy azt a nagy orvosoktól elmajmolta. Azután odafordult a hölgyekhez.

— Hölgyeim, őszinte bámulójukat látják bennem nagyabecsült szorgalmuknak.

(Sarolta a körmét tisztogatta egy finom kis reszelővel, a mama pedig sietve dugta maga mögé a folozásra elővett lábravalót.)

— Igen, az önök szorgalmát bámulom hölgyeim. Mert első a szorgalom. A nélkül,

visszavetik az embert a szigorlaton, kit két hónapra, kit egy esztendőre, — óh engem nem... Apropos! Egy érdekes köreset! Egy nyomorult szegény lány szíven szurta magát reménytelen szerelme miatt.

— Ah! — kiáltott fel izgatottan Sarolta.

— Bolond volt. Nem tanult anatómiát, nem tudta, hogy hol fekszik a szív és véletlenül a bal tüdőleány felső mellő részének éppen a szélét érte a kés hegye. Most olyan szépen hörg és sipol a melle, mint a ftizikus emberé. Élve marad és valószínű, hogy kigyógyul a szerelméből is.

A mama biztató pillantásokat vetett a leendő vő felé. Ugy, ugy, puhítsd, abáld meg jól!

— Mert hát hölgyeim, mi az a szerelem?! Kóros állapota az agynak; éles reflexe az örületnek, valóságos mánia. Regényírók és szegény leányok beteges idegbaja, képzelődése.

Sarolta szíven találva érezte magát a nyegle fiatal ember cinikus gunyolódása által. Gyűlölet tompította meg hangja élet, midőn egyenesen szemébe vágta leendő vőlegényének:

— Igy hát maga beteges, képzelődő, egy valóságos maniakus, Váro ur! Vagy ha az nem, akkor szeretni sem tud!

A mama idegesen fészkelődött székén.

Váro Hamilton ajkszélei lefelé görbültek és szemei alatt két erős ráncz képződött: ilyenkor mosolygott. Balkezét erősen szoritotta a szíve tájára, míg jobbával lecsüngő vékony bajsza szálait simogatta el.

— Szeretni én is tudok. Csak hogy az én szeretetemből hiányzik az ideális; nem tudom elfelejteni, hogy a mit más lenge légi tüpménynek lát, azt én husnak, vérnek látom; hogy a kit más tündérnek lát, tud,

mond, az éppugy rászorul az orvosra, ha a kór emészt, mint én magam is.

— Ah, önnek nincs szíve!

— De igenis van. Csak hogy, a mit más az üdvök góczpontjának tart, azt én csak a vérkeringés központjának tudom. Egy testrész, egy nélkülözhetetlen szerve az ember testének.

Sarolta minden pillanatban föl akart ugrani, hogy távozzék; végre is a fékezhetlen düh kifejezésével tagolta:

— Én pedig uram, tudja meg, — sohasem vágyom mézszárszékbe czégernek!

Váro Hamilton kerekre nyit szemekkel hallgatta a leány kifakadását és a számítókalmár higgadtságával kacagott fel.

— Köszönöm önnek, kedves Sarolta, — ugy-e lesz szíves e bizalmas megzólítás jogát előlegezni? — Köszönöm, hogy szigorlatomat ily enyhén bírálta meg... Meglássa ön, bebizonyítom magának, hogy igenis tudok szeretni.

— Ah, ön gyalázatos hazug! — kiáltotta Sarolta és Váro Hamilton urat tekintetre sem méltatva, hagyta el a szobát.

Az érző szívé, szigorú, erélyes mama majdnem megdermedten ült székében; levegő után kapkodott. A fiatal orvosnövendék szolgálatkészen ugrott melléje segítségképpen.

— Már ez sok. Sok még az én leányomtól is... Óh Váro ur, igyekezzék orvosossá lenni; vigye, vigye, nehogy még több but hozzon az a leány anyai szívemre!

— Hum, nagysád. Az én jóakaratomon nem mulik. De mint láthatja, leánya meg sem is tűr közelében. Én nem akarok boldogtalanságának okozója lenni; igaz, hogy a leendő hozományra kétezer forintnyi részlet már fölvettem; de az is igaz, hogy módomban nem áll, hogy azt most visszaadhassam.

— Nem, nem, nem is kell. Muló sze-

Ádám óta, ki a népek boldogulásának természetes törvényeit, korszakot alkotó munkájában, az utókornak, mondhatjuk kimeríthetetlen kincsesládáit mutatta fel, — minden felvilágosult nemzet arra törekszik, hogy tőkét, mennél nagyobb tőkét szerezzen magának, mert a tőke nem más, mint a közgazdasági munka által termelt vagyon, amelyből mentől több van birtokában egy nemzetnek, annál előnyösebb helyzete és megfordítva annál hátrányosabb ha nincs belőle.

És midőn minden nemzet arra törekszik, hogy tőkét növelje, akkor mi időzöbe vesszük a tőkét s hadat üzenjük azoknak, akik a nemzeti tőke gyűjtés hasznos munkájában részt vesznek? Vajjon bölcs és hazafias eljárás ez?

Nem bölcs és nem hazafias. És e mellett a közreműködőket csúnyán jellemző. Mert attól a mezőgazdától a ki szorgalma, ügyessége, takarékosága által mezőgazdasági foglalkozásával magának tőkét gyűjt, csak nem tehető fel, hogy a tőke ellen, — melynek szerzésében ő is „bűnös“ harczba menve maga alatt vágja a fát? Ha tehát ez nem harczol a „tőke“ ellen, akkor maradnak csak azok a „tőke faló“ gazdák csoportjában, akik képtelenek tőkét teremteni, akiknek nincs mit féltetniük a tőke elleni háboruban. — És hát akkor ezek nem „független gazdák“ hanem agrárszocialisták s háborgások nem más, mint „bellum nihil habentium contra aliquid habentes.“

Lelkiismeretbe vágó meggondolatlan dolog tehát a mezőgazdasági nehéz viszonyok miatt elégedetlen gazdákat a tőke ellen izgatni; elitelendők s épen a mezőgazdák érdekében kárhoztatandók az olyan förmedvények, a minők jobb ügyre méltó tüzzel dörögtek el a gazdakongresszuson a szerintük u. n. „merkantilisták“ ellen.

Hiszen a „tőke“ gyarapodása a mezőgazdaságnak is épen annyira előnyére válik, mint a közgazdaság egyéb ágainak.

Vajjon nem a tőke gyarapodás teszi lehetővé azt, hogy a földbirtok használatára a közelebbi években oly jelentős fellendülés-

nek indult? Vajjon nem a tőkegyarapodás teszi lehetővé azt, hogy a földbirtok ára, értéke és hitelképessége oly örvedetes gyarapodást mutat? Vajjon a földbirtokos osztálynak s általában a mezőgazdaságnak káros az, hogy a neki gyarapodott tőke elhelyezést a földbirtokban keres, gyarapodást a mezőgazdasági vállalkozásban amott a földbirtok tőkeértékét emelve, emitt a földjáraadékat s egyuttal termékenyítő üzleti szellemet honosítván meg a mezőgazdasági ipar terén, ennek tökélyesítésére és így a mezőgazdaságnak fellendítésére!

De hogy tovább ne kelljen mennünk: nem a tőke gyarapodást tette lehetővé azt, hogy a hitel olcsóbb, értékesíthetőbb lett, előnyös kölcsönök szerzése könnyebbé, egyesek nagyobb vagyona a reá szorultaknak javára fordíthatóbbá lehetett?

De minek járjuk tovább ezen egyhamar be nem futható utat; különben is vak aki nem látja, hogy hator dolog a tőke ellen izgatni.

Tanügy.

* A főiskolai gyosiró egyesület f. hó 12-én d. u. 3 órakor tartotta évzáró gyűlését az akad. VI-ik teremben Balogh Ferencz és Csiky Lajos akad. tanárok jelenlétében az ifjuság rendkívüli nagy érdeklődése mellett Csiky Lajos felügyelő tanár a gyűlést szép beszéddel megnyitván, felolvastatott a haladók korrekt pályázatának eredménye. Beadott 6 mű. Nyertek Papp Lajos 7. o. Pásztor Imre 7. o. 3—3 frt és Váradi Ödön ur ajánlékából a „Vigkarczolatok“ egy-egy példányát. Szász Béla 5. o. 2 frtot.

Ezt a kezdők pályázatának bírálására kiküldött bizottság jelentése követte. Beadott 9 jobbnál jobb, csinosabbnál csinosabb mű, a legtöbb Markovits Ivan jól sikerült azon képével volt díszítve, mely tollrajz volt. Leirandó volt Markovits életrajza Vikár Bélától. Mindenik pályamű messze túlhaladva a múlt évi nyerteseket. Ezuttal nyertek: Bokor Sándor 7. o. 4 frt. Simon Imre 5. o. 3 frt. Rózsa Lőrincz 7. o. 2 frt. Kovács

Zsigmond 7. o. 1 frt. E szép eredményben a derék tanulók mellett igen nagy részök van Madarassy Gyula 7. o. és Nagy Gyula 6. o. buzgó lelkiismeretes tan. vezetőknek, kik semmi fáradságot nem kíméltek, hogy az eredmény minél nagyobb legyen.

Ezután a haladók irtak percenként 140 szótagot 5 percig s felolvasták, azután haladók s gyakorlók együtt 160 és 180 szótagot 5—5 p.-czig szintén felolvasták. Ezt követte ugyanily sorrendben a tulajdonképeni verseny, melyet közönséges írásba át kellett tenniük. A 140 szótagosnál nyertek: Papp Lajos 7. o. 1 frt 50 kr., Vásárhelyi Árpád 8. o. 1 frt 50 kr. A 160 szótagosnál Komlósi Pál 6. o. 2 frt 50 kr., Szász Béla 5. o. 1 frt 50 kr., a 180 szótagosnál Madarassy Gyula 7. o. 5 frt. Medgyesi Károly elnök, az év lefolyásáról jelentést terjesztett elő.

* Jövő évi beírás a reáliskolában. Az utóbbi néhány év alatt az iskolai év kezdetén megtartott beiratás alkalmával a debreczeni állami főreáliskolában is, különösen az alsóbb osztályokban oly nagy volt a jelentkező tanulók száma, hogy a miatt a főlvételnél tolongás támadt. Az ily tolongásnak és esetleg a kellő hely hiányában megtörténhet elutasításnak elejét veendő, a Nagymélt. Vallás és Közoktatásügyi Miniszterium 1895. évi február hó 17-én 1894. évi 50667 sz. a. kiadott rendeletével elrendelni méltóztatott, hogy a jövő 1895—96. iskolai évre a főlvételeket és beírásokat a debreczeni állami főreáliskolában is miként ez a fővárosi reáliskolákban már évek óta gyakorlatban van, már a folyó iskolai év bezárása után azonnal teljesítsük.

Ezen főlvételek és beírások, melyek a miniszteri rendelet utasítása szerint nem egyszerű előjegyzések, hanem valóságos beírások és főlvételek, június hó 30. és július 1—5 napjain tartatnak meg és eszközölésük-nél a következő szabályok az irányadók:

1. A tanulók a tanév végén legutóbb nyert iskolai bizonyítványt a beírás alkalmával az igazgatóságnál beadják és bennhagyják. A beírás megtörténtéről pedig igazolványt kapnak.

szély, könnyen fölhevülő természet! Igyekeztek kibékíteni.

III.

A telihold, mint tányér, szürkül keresztül a sűrű ködön. Az elcsöndesedett kisvárosban csak a toronyörnek negyedóránként megújuló tülkölése, vagy egy-egy elkésett kocsmái vendég rekedt dalolása hallik.

A Feuerisen-ház előtt halkan suttogva adja a parancsot a cigányprimás a barna legényeknek. A brácsás váltig panaszkodik, hogy minden hurja megereszkedett a nagy ködön; ő bizony nem tudja, vajjon összevág-e az a nóta ő nélkül.

A sarkon türelmetlenül fészkelődik Váró Hamilton ur, ki eljött, hogy a mama tudtával engesztelje ki részletfizetésre megszerzett leendő menyasszonyát.

Végre sikerült a hangolás. A primás dirigáló vonója fölemelkedett és rá nyomban fölhangzott halkan, epedőn, lágy hangokon a bus magyar nóta...

Sarolta szobájában még teljesen öltözöködött, ébren ül asztala előtt és ideges sietséggel levelet ír. A beható zene zsivojára megvetően rázza szép fejét. Lázás sietséggel körmöl a karczóló vékony tollal a papíron végig.

Kikitörő könyveit öklével törli le arczáról... A cigányzene, az éjjeli szerenád még mindig hajtja be a zavaros hangokat; az utolsó akkord elhangzik és Sarolta nesztelenül szökve ki a hátsó ajtón, egy visszapillantás nélkül hagyja el a szülői házat.

Fut, mint kit saját lelke kerget; jó ez a sűrű köd, mely eltakarja idegen előtt; miért? Hisz a szíve után ment csak,

Az alsó városban, egy szegényes ház előtt, melynek ajtaja fölött nemzeti színre

festett facsizmát lóbált a szellő, dobogó szíve megállította. A félnéken halk zörgésre kinyitott az ajtó és Sarolta erejefogyottan rogyott egy izmos férfi karjai közé.

A szigorú mamát háromszor kellett másnap felloccsolni levendulás eczettel. A gyöngye idegzetű apa szomorúan szeldelte el a posztót, igyekeztve pár centiméternyit megtakarítani.

Soha ilyen szegényt! Elszökjkék éjnek éjjelén, szerető szülők kényelmes házából, idegenek közé, ismeretlen emberekhez!

Keresték az egész városban; de hiába. Harmadnap végre nyomára akadtak.

Szurtos csizmadia inas levelet hozott a mamának. Saroltától a levél:

„Nagy a szegény, mit reátok hoztam; beismerem. De nem szegyenlem. Portékául el nem adatom magam senkinek; sem egyszerre, sem részletfizetésre. És nehogy kísérltet is tegyetek, hogy elhatározásomtól eltérítsetek, kijelentem, hogy két éjjelt Rebök István szobájában töltöttem, kitől emberi hatalom elválasztani nem fog, még a ti átkotok sem. Holnap reggel a keresztvén vallásra térek. Feledjetelek el; si-rassatok meg és üljetelek gyászt elveszett, de immár boldog leányotokért.“

Tompa zokogás töltötte be a Feuerisenek szobáját.

A szigorú mama kezeit tördelve járkált, iszonyu átkokat szórva a könnyelmű leányra.

— Kétezer forint! Oda a kétezer forint! És az a szegény, az a gyalázat! Ah! a gyalázatos! Még, hogy holnap reggel keresztelkedik! Egy senkiért, egy pufók csizmadia legényért!

És zokogott keservesen az érző szívű mama.

IV.

A kéregető vénasszonyok, a zsoltarokat olvasó szakállas koldus és a harangozó türelmetlenül várták a reggeli mise ájtatos hallgatóit.

Egy pár dologtalan kapásleány; reggeli pálinkáért küldött mesterinasok; egy mámoros szemű, egész éjjelt keresztül dözsölt vasutas tiszt és a harangozó nagy családja helyet foglaltak a főoltár előtt álló padokban.

Folyt a terefere a sunyiszemű kapásleányok között; a vasutas tiszt puha kalapját szorongatva markában, azon tűnődik, vajjon nem követ-e el állása méltósága ellen mérványt, ha valamelyiket a kapásleányok közül megszólítja; a harangozó egyik kis fia elnyomja fájdalmas sikoltását (nyilván a helyszentes volt tartja vissza), pedig az egyik szurtos inas nagyot csipett a nadrágján, a miért a mezitelen lábára taposott.

Halk zugás, a reggeli mise órájának tompa rezgése futott végig a hosszú hajókon; a harangozó sebtlen siet fölgyújtani az oltár előtt a hosszú, vékony viaszgyertyákat, azután beugrik egy szóra a sekrestyébe, hol a fiatal pap épp most vette föl magára a fehér áldozó inget...

A mise ideje alatt a sekrestyében állt reszkető inakkal Sarolta; Rebök, az izmos csizmadia állott mellette.

A fiatal pap elvégezte a misét. Csöndes áhitattal lépett az oltár elé Rebök, kezén vezetve a reszkető Saroltát.

Feje mélyen lehajlott és a keresztviz egy cseppje végiggördült halavány arczán. A szertartásnak vége. Sára keresztény.

2. A beiratási díjat a beirással minden tanuló köteles azonnal befizetni, s ha a tanév végén beirt tanuló az osztályfőnöknel szeptember 4-ig bezárólag nem jelentkezik, nemcsak a belépésre való jogosultságát, hanem a befizetett felvételi díjat is elveszti.

3. Levélben vagy írásban jelentkezni nem lehet, mert a középiskolai rendtartás értelmében a beiratásnak a szülők vagy gyámok kíséretében kell megtörténnie.

A mennyiben július hó 5-ig egy egy osztályba felvehető szám ki nem talik a felvételi és beiratás szeptember 1-3 napjain folytatattik.

* Az ágost. hitv. elemi iskola évváró vizsgái június hó 19-én szerdán, a Miklósv. utczai imaházban a következő sorrendben fogják megtartatni: Délelőtt 8-12-ig a fiúiskolával. Tanítók: az I-ső osztályban Topischer Lajos, a II-IV. osztályban Polster Adolf. Délután 3-6-ig a leányiskolával. Tanítók: az I-III. osztályban Topischer Lajos, a IV-VI. osztályban Móhr Béla. A kézimunkák a vizsga napján délelőtt 10-12-ig, délután 3-6 óráig az iskola helyiségében megtekinthetők. Június hó 20-án délelőtt 9 órakor a növendékek jelenlétében az iskolai évet záró istentisztelet tartatik. Ezen vizsgára a szülőket, valamint a nevelésügy iránt érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja az ágost. hitv. ov. iskolaszék.

NAPI HIREK.

T á j é k o z t a t ó.

Lapzártá mindennap d. u. 2 órakor csak esetleg hőtőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. — Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8-12, d. u. 2-5 óráig tartanak. Az írtató, kiadó-hivatal s az irattár a felelőknek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9-11, d. u. 3-4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10-11 óra közt.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3-5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10-11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órakor, ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

Zeneostály a „Bika” kávéházban: hétfőn Magyari testvérek, szerdán Rácz Károly. Az „Angol királynő” szállodában minden kedden, pénteken és vasárnap.

A Gönczy-egyesület „Otthon”-a Keresk. akadémia palotájában.

Sótahangverseny a Margit-fürdő vendéglő disztermében minden vasárnap délután 4 órakor a 39. gyalogezred zenekara.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, s ombaton d. u. 3-6-ig.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnapon ként d. e. 10-től 12-ig

Famunkatanítás. A közügyesítő egyesület főreáliskolai műhelyében d. u. 2-4 óráig. Kezdés a 10. előkészítő csoport. Szerdán és pénteken a haladó csoport.

Népkönyvtár az Árok-utczai leányiskolában. Nyitva minden szerdán és szombaton d. e. 11-12 órakor.

— Isteni tiszteletek. A holnapi vasárnap i istentiszteletek alkalmával következők fognak egyházi beszédet mondani. A református nagytemplomban: Dicsőfy József lelkész, a kistemplomban: Mindszenti Imre s. lelkész, a Kossuth-utczai templomban Szilágyi Imre s. lelkész, az ispotály templomban K. Tóth Kálmán tart isteni tiszteletet. — A római katolikus templomban reggeli 7 órakor csendes misét mond Heilinger József, délelőtt 9 órakor nagy énekes mise, tartja Pálffy Béla, az ezt követő egyházi beszédet pedig Molnár Béla. Délelőtt fél 12 órakor ismét csendes mise van, melyet Kovács Márk végez. Délután fél 3 órakor kezdődik a kereszténytanítás, melyet szintén Kovács Márk tart, 3 órakor ugyancsak 6 litániát olvas. Négy órakor a rózsafüzér társaság rendes ájtosságát végzi Molnár Kálmán. — Az ág. hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor Materny Lajos ev. lelkész tart isteni tiszteletet.

— Városi közgyűlés. Folyó hó 27-én d. e. 10 órakor rendkívüli városi közgyűlésre vannak össze hívva a bizottsági tagok, hogy névszerinti szavazással határozzanak a piacz-utczai 1714. sz. Áron-féle és a n.-csapó utczai 314 sz. Barcsay-féle házak megvásárlása felett.

— A lelkészválasztás. Az ev. ref. presbiterium tegnap délután közgyűlést tartott Kiss Áron püspök és Simonffy Imre kir. tan. főgondnok elnöklete alatt. A gyűlés legfontosabb tárgya a lelkész meghívás volt. Dávidházy János esperes ugyanis felhívta a presbiteriumot, hogy a lelkész meghívást illetőleg a jelölést szigorúan a törvény alapján és értelmében tegye meg. Többen szólottak a tárgyhoz pro és contra, — nevezetesen dr. Óreg János, Szinay Gyula, Márk Endre, dr. Ozory István és dr. Medve Kálmán. Szavazás alá kerülvén a kérdés, a presbiterium 39 szavazattal 9 ellen kimondotta, hogy Mitrovics Gyula sárospataki hittanárt, akinek meghívását már egyszer Szinay Gyula által vezetett ugyanezen többség elhatározta, — a debreczeni gyülekezet jelöltjének (!?) tekintti és az esperest erről azonnal értesíti. Az elnökség és a főjegyző nem szavaztak. E határozatot, melynek törvényszerűsége megkérdőjelezhető, többen megfélebbezik az egyházmegyéhez. A lelkészválasztók névsora már össze van állítva; véglegesen azonban csak akkor lesz lezárva, mikor az esperes a lelkészválasztást kitzúte. Ugy hogy, akik mult évi egyházi adójukat még azután, a választást megelőzőleg egy hónapig lerőjak, — azok a névsorba bejutnak. A presbiterium utasította ennőlfogva a számvevőséget, hogy az adójukat befizető egyháztagnokkal a névsort hetenkint kiegészítse.

— Kinevezés. A vallás és közoktatásügyi miniszter Venczelly Mihály közalapítványi tisztartót, közalapítványi gazdasági felügyelővé nevezte ki.

— Évváró istentisztelet. Az ev. ref. elemi iskolák növendékei ma reggel 8 órakor valamennyien a nagytemplomban gyűltek össze tanítóik vezetése alatt hálaadó istentiszteletre. Legalább is ötödfélezer gyermek-ajk zengte a „Jövel Szent Ur Isten” kezdetű szép dicséretet. Az alkalmi imádságot Kiss Albert lelkész, orsz. képviselő mondotta. Holnapután, hétfőn kezdődnek az évváró vizsgák.

— Eljegyzés. Feuer Bertalan helybeli könyvelő f. hó 13-án tartotta eljegyzését H. Szoboszlón Lisszauer József ottani lakos kedves leányával Hermina k.-a.-nyal.

— Bimbóhullás. Tóth Béla építész sulyos csapás érte; kis fia: Béla 5 hónapos korában elhunytát gyászoló család a következő gyászjelentést adta ki. Megtört szívvel tudatjuk kis fiunknak Bélának 5 hónapos korában rövid szenvedés után történt elhunytát. Temetése folyó hó 15-én déli utá 4 órakor Széchenyi utca 1774 sz. a. lakásukra az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívjuk Vigasztalhatlan szülei: Tóth Béla építész és neje Szabó Margit, gyermekei Sárika és Margit.

— Iskolai ünnepély. A debreczeni ev. ref. egyház felsőbb leányiskolájában 1895. évi július hó 16-án iskolai ünnepélyt tartanak. Kezdeté délelőtt 11 órakor. E meghívó egyszersmind belépti jegyül is szolgál. Műsor a következő:

1. Donizetti „Barcarolla”. Előadja az iskolai énekar. 2. Vörösmarty „A sors és a magyar ember.” Szavalja: Kiss Ilon IV. oszt. növendék. 3. Langbein. „Das blinde Pferd”. Szavalja: Gerlich Róza V. o. növ. 4. Mihály Ignác: „Cserebogár sárga cserebogár”. Magyar ábránd. — Zongorán előadja: Both Jenke IV. o. növ. 5. Racine: „Une soéne d'Esther.” Előadja: Erber Margit és Juhász Izabella V. o. növ. 6. Erney: „Magyar népdal egy-

veleg.” Előadja: az énekar. 7. Ábrányi Kornél: „A király és a költő.” Szavalja: Gerlich Ida VI. o. növ. 8. Verdi: „Bájl jelenet.” Előadja az énekar. 9. Tompa Mihály: „Három a daru.” Szavalja: Dóczy Ilona VI. oszt. növ. 10. „Rákóczy induló.” Előadja zongorán: Bogsch Gizella V. o. növ. Gerber Irén II. oszt. Ludmann Mariska II. o. növ. Az énekar tagjai: I. Soprán: Erber Margit, Nagy Ilona, Kiss Ilona, Lux Klára, Both Benigna, Rickl Piroska, Juhász Jolánka, Papp Johann, Tamási Jolán, Pávai Ilona, Peck Ilona, Mészáros Márta, János Gizella, Ériez Sarolta, Horváth Irén, Tóth Erzsébet, Kovácsi Erzsébet, Gyulai Ilona, B. Rácz Erzsébet, Szatmári Erzsébet, Pruzsinszky Margit, Sik Hermina, Varga Stefánia, Némay Margit, Lévy Irén, Weszter Malvin, Czégely Gizella, Zong Julia. II. Soprán: Both Jenke, Schwartz Anna, Herdliczka Ilona, Kertseker Elza, Kiss Lenke, Szűcs Anna, Krisztiáni Jolán, Janisch Kornélia, Bogsch Gizella, Érczy Ottilia, Rickl Margit, Görög Anna, Bognár Matild, Molnár Gizella, Kovács Róza, Baróthy Gabriella, Ludman Mariska, Madar Ilona, Barkó Kamilla. Alt: Gerlich Ida, Zalai Ilona, Dóczy Ilona, Gerlich Róza, Grünwald Teréz, Emmerth Leona, Gerber Irén, Janisch Kamilla, Szép Margit, Mészáros Irén, Varga Ida.

— Tíz éves találkozó. Tíz esztendő eltelte után, f. hó 29-én este 7 órakor az „Arany Bika” vendéglő éttermében jönnek össze — akkori megbeszélés szerint — a deb. ev. ref. főiskolának 1885-ben érettségizett növendékei: A találkozó elnöke dr. Losvai Béla szatmármegyei szolgabíró.

— Uj járványos betegség az Alföldön. Hónapok óta sajátságos járványos betegség pusztit az Alföldön: a fültömrigylob. E szokatlan, de igen ragadós betegség Tót-Komlóson Békésmegye nyugati határszélén keletkezett, átvonult Orosháza, Békésen és most éjszakeleten pusztit. A betegséget erős láz, majd a fülzimpák megduzzadása előzi meg. Lefolyása gyors, de oly ragályos, hogy amelyik családban föllép, ott nem menekül tőle egy tagja sem. Békésben voltak iskolák, melyek tanítóistól növendékeistől benne voltak a ragályos nyavalyában, mely igen kellemetlen betegség, de szerencsére halált még egy esetben sem okozott.

— Kiszúrta a szemét. Telbisz Sebestyén fodrásznak a felesége valami csekélységen ös-vezeszt Szük Vilma varrónővel. Szük Vilma kisasszony azonban nagyon tüzes leányka s a legcsekélyebb sértő szóért felfortyan s olyankor üt, ront mindent s mindenkint. Így történt a Telbisz nejével is. Vilma kisasszony dühös lett azért, mert Telbiszné megsértette s ő, hogy boszuját kitöltse, a legilletlenebb szavakkal illette a fodrásznét. Ez sirva ment haza, férjének elpanaszlandó a vele történt esetet. A férj nem engedhette, hogy nejét ily méltatlan bánásmódban részesítsék, elment Szük Vilma-hoz s kérdőre vonta, miért sértette meg nejét. De mindenki ur a maga házában. Vilmaácska röviden bánt el Telbiszszel is. Elővette a szegletből esernyőjét s azzal Telbisznek rontva, jobb szemébe szúrta az esernyő végét. Telbisz szemgolyója sulyosan megééült, úgy, hogy látóképessége is veszályben forog. A harcias kis varrónőleány-nyal a rendőrség fog most már számolni.

— A lejtőn lefelé. Elzűllött szerencsétlen embert kísérték tegnap Hadházirol a csendőrök a debreczeni kir. ügyészség fogházába. Néhány évvel ezelőtt még hadnagyi kardot csörtetett. Ügyes tagja volt a debreczeni 3. honvéd gyalogezred tisztikarának; finom modoru, kedvelt alak a társaságokban. Alacsony sorsból küzdötte fel magát és szép jövő várt reá. De ember-ölő pálinka-ivásnak adta magát. Elméje meghiabbant; leszályedt arra a fokra, ahol csak vékony szál válassztja már el az embert az állattól. Méltatlannak találták a tisztikardbojt viselésére; előbb őrmesterré degradálták, majd végkép elbocsátották a szolgálatból. — Ettől fogva fokról-fokra sülyedt, mindig lejjebb-lejjebb. Elmebaja miatt állandó lakója lett a kórháznak s mikor a kórházban tovább nem tartották, Debreczen városa ahová való, adta felügyelet alá. De gondozójától újból meg

újra megszökött és rablásra vetemedett, hogy éhségét csillapítsa. Emiatt került most is az ügyészség kezébe a számalomra méltó teremtés. **Pohorszky Jánosnak** hívják. — Anyja Jurascch nevű leány volt s egy Pohorszky nevű pékmester fogadta fiává. Budapestben három reál osztályt végzett, majd mint ügyes rajzoló, rajztanító lett. — Később kereskedői irodában talált rövid ideig alkalmazást. Azután elvégezte a Ludovica akadémia tisztképző tanfolyamát, honnan mint hadapród tiszthelyettes került ki. Majd mint hadnagy Orsován szolgált irodában. Itt mértéktelenül itta a pálinkát, amitől csakhamar delirium tremens jelei mutatkoztak rajta. Egyszer annyira megfellebbezett magáról, hogy 1887-ben hadnagyi rangjától megfosztották; később el is bocsátották a honvédség kötelékéből. — Ettől fogva hol nap-szamoskodott, hol irnokoskodott, közben öt ízben volt kórházban, többnyire meg-megújuló esendes örültsége miatt. — Egyszer a czeplé-utcai temetőben Gabei Józsefet megtámadta s erőszakkal elvitte a nála lévő lelmi szert. Rabló támadás miatt vöd alá helyezték; de orvosi vélemény alapján, mely tettet beszámíthatatlannak és öt magát gyöngye elméjének nyilatkoztatta ki, a törvényszék a vádlót felmentette. Azóta hol itt, hol ott tengette életét. A múlt hóban H.-Hadház környékére vetődött. A hadházi érdek sűrűjében ütötte fel tanyáját s hogy éhen ne haljon, hozzáfolyamodott a már egyizben elkövetett módszerhez: megtámadta az asszonyokat, gyermekeket, kik az lelmi szereket vitték s kiknek utjok az erdő mentén ment keresztül. H.-Hadház községe népét állandó rettegetésbe tartotta. Félték tőle s jelentést is tettek a gyakori támadásokról, a szolgabírósnak. A csendőrség napok óta körözte, de nem tudott nyomába akadni. — Tegnapelőtt végre elfogták. A csendőröknek olyan 10—12 éves gyerekek jöttek segítségükre aiktól Pohorszky már többször elrabolta ennivalójukat: Tehát boszut fogadtak ellene. Vagy harminczosan közrefogták s botokkal befegyverkezve befűlezték és diadalmasan bekisérték a csendőr laktanyára. Hadházzól tegnap szállították be Debreczenbe.

— **A Gönczl egyesület céljaira** a következő adományokat ajánlották: dr. Wolafka Nándor v. püspök ur 4 drb 10 koronás arany, Wolafka Antal 2 drb 10 koronás arany, Nemes Kálmán 3 drb 10 koronás arany, dr. Irinyi István 2 drb 10 koronás arany, Kursinszky László 1 drb 10 koronás arany.

— **A debreczeni orvos-gyógyszerész egyesület.** Az 1895. év jun. hó 15-én d. u. 5 órakor az egyesület helyiségében rendes havi ülést tart. Tárgy: Eszmecsere az újabb egészségügyi miniszteri rendeletek felett.

— **Veszedelemes családapa.** Köteles utcán nagy riadalom volt tegnap este. — Összecsődült rá az utca lakosságának legalább is a fele. Tóth Bálint az ott lakó talyigáson örülés rohamai törtek ki, ezuttal mármásod ízben mert régebben is izgatta szegény embernek lelkét az elmebaj. Ezuttal olyan heves erővel tört ki rajta a téboly, hogy észre fent késsel le akarta gyilkolni családját. A megrémült háznép alig tudott elmenekülni az örvongó családfő vadul hadonázó kezei elől. Felesége felfutott a városházához s az onnan segítségül hívott rendőrök megkötözték a félelmetes embert s azután kocsin bevitték a közkórház elmebajos pavillonjába.

— **Kuglizó.** A pénzügy tisztviselő kuglizó egyete, mely a piacon a főpostaház kertjében székel, holnap, vasárnap délután tartja meg tisztújító közgyűlését.

— **Megunta az életét.** Kálmán János talyigásnak nagyon sok volt a baja. Családi ügyek, a megélhetés nehézsége, mindég gondot adott neki. Nem akarta már tovább ezeket a terheket viselni s elhatározta, hogy elemészti magát. Pár nap óta foglalkozott már az öngyilkosság eszméjével, de nem volt alkalmá, hogy azt végrehajthassa. Tegnap délután kínálkozott erre az alkalom s kiment a Péterfia-utcai temetőbe; egy

darabig sétált a csöszház közelében fekvő kut körül s mint a ki jól elvégezte teendőit, belevetette magát a mély kutba. Parti mezőrendőr véletlenül arra járt s észrevette a tettet s nagy munka után sikerült neki az életunt talyigást a kutból kihuzni Kálmán minden veszélyen túl van. De még a rendőrség számol vele.

— **Az „Iparoskőr“ nyári táncvígvalma** holnap a „Margit“ fürdő termében megtartatik, minden iparos és iparbarát család figyelmébe ajánlatik, hogy ezen jól és kedélyesen sikerülni szokott mulatságot látogassa meg.

— **Kérelem az iparos iskolák érdekében.** Az iparos iskolai bizottság a következő kérést intézi a közönséghez: Kapcsolatban a Debreczen szab. kir. város által fentartott iparos iskolákban az 1894—95. iskolai évet záró vizsgálatok sorsánjére nézve külön kibocsátott értesítésünkkel, — ismét tolyamodunk azon kiapadhatatlan kuforráshoz, melyből minden czélszerű intézmény megnyeri a maga anyagi támogatását — a társadalom áldozatkészségéhez. Ez alapon tisztelettel kérjük városunk minden readú és rangu lakosait, testületeit, pénzintézeteit, az iparos társulatokat, hogy az iparos iskolai ösztöndíj összegét, melyből az arra érdemes iparos tanulók, szorgalmuk ösztönzése végett, évenként jutalmaztatnak, kegyes adományaikkal ez évben is méltóztassanak gyarapítani. A kegyes adományok június hó 15-ig Dóczy Gedeon urhoz, mint az iparos iskola igazgatójához, Kossuth-utca 2569-ik szám alá küldendők.

— **Gazdák figyelmébe.** A mezőrendőr kapitányság lapunk utján is figyelmezteti a gazdaközönséget, hogy jun. 20-án a hortobágyon tartandó vásárra a jószágokat járlat nélkül ki ne vigyék, mert a ki járlat nélkül viszi ki a jószágot, azt be sem engedik a vásár területére.

— **Melyik a régiebb?** Egy orvos és egy ügyvéd azon vitakoztak, hogy melyiknek a mestersége régiebb.

— **Az enyim régiebb, mint az őné.** Az első hüncselekmény a világon az volt, hogy Kain agyonütötte Ábelt.

— **No ez igaz, hanem az első operáció a világon az volt, hogy az Uristen kivette Ádámnak egyik oldalbordáját.** Ez pedig előbb történt.

— **Belefult a fürdőkádba.** Csak a napokban volt olvasható a lapokból, hogy egy herczegnő fürdés közben belefult a fürdőkádba. Ehaz hasonló esetről értesítenek most bennünket H.-Szoboszlórról. Nagy Ferencz odaváló gazdálkodó ugyanis kiment a „Sallétrom-fürdő“-be fürödni s bezárva maga után az ajtót, nem jött ki másfélóra eltelté után sem. Bementek aztán hozzá s megdöbbenve vették észre, hogy halva fekszik a kádban. Minden élesztési kísérlet kárba vezett fáradság volt, a halott megmaradt örök álmában. Valószínűleg, — mint ott beszélük — a 40 fokos meleg vízben szélhűdés érte. Tegnap temették el.

— **Ócska gőzkazánok használata.** A kereskedelemügyi miniszter az ócska gőzkazánok újból való használatba vételénél követendő eljárásról rendeletet adott ki és azt megküldte a város és megye törvényhatóságának is. A rendelet szerint ily kazánok használat előtt alapos belső revízió alá vevendők és megpróbálandók. A használhatósért az tartozik folyamodni, a ki a kazánt föllállítani akarja, az előbbi használati engedélycsatolása mellett.

— **Elveszett.** Ma délelőtt a Kossuth utcától a Széchenyi utca közepéig terjedő uton elveszett egy csokor alakú, turkiszszekel kirakott arany női mellű. A szives megtaláló lapunk szerkesztőségében illő jutalomban részesül.

— **Az orfeum.** A czirkusz mellett kijut nekünk a dalosarnokból is, mely Fülöp Károly direkciója alatt a Vilmos Ferencz-téle sas-utcai sörccsarnokban működik. Most új erővel szaporodott a társaság, amennyiben a kitűnő személyzethez még Silberstein és

Herbst lengyel orosz német duettistákat és H. Viola Giza nemzetközi énekesnőt szerződtette.

— **A hadnagy ur legénye.** A hadnagy urnak nem izlett az ebéd. Az álom folyton oda ült a szeme pillájára. Alig várta, hogy végignyulják a pamlagán.

Kitárja az ajtót, s kimordul a legényére.

— János, hé!

A János nagy peczkesen áll meg az ajtóban,

— Parancs?

— János, izé — lefekszem kicsit nézd csak egy óra mulva ha a nagymutató a 12 esen, a kis mutató a kettősön lesz, kelts föl engem. De el ne hibázd.

... A hadnagy urnak valami rut álma lehetett, mert ugy egy félóra multán lefordult a divánról,

Megtörli a szemét, — fölúz, — néz.

Mi az?

A János ott állt a fali óra alatt a széken, két kezét kinyujtva mereven.

— Mit csinálsz ott?

A János oda se fordul, ugy felel.

— Alásan jelentem, ei találnám hibáznunk máskép az üdöt, hát oda teszem az ujam a két numerához.

— Találtatott egy női disz-jósú. Tulajdonosa igazolás után átveheti lapunk szerkesztőségében.

Törvényszéki csarnok.

* **Szünidő a kir. törvényszéknél és járásbírósnál.** A debr. kir. törvényszék jegyzői karában a törvényszerű szünidő következőkép oszlik meg. Julius hóban mennek vakációzni: dr. Galánffy János jegyző, G. Tóth János t. vizsgálóbíró, aljegyző. Lengyel Kálmán és Óreg Béla aljegyzők; augusztus hóban Máro István jegyző, Szabó, Fekete József, Bay Ádám aljegyzők és Nagy Kálmán joggyakornok. A kir. járásbírósnál Sárváry Lőrincz járásbíró, Ferenczy Lajos, Kolbenhayer Kálmán, Pavletics Béla albírák és Kató János joggyakornok julius hóban kezdik meg szünetüket, míg Deák Ferencz járásbíró és Szoboszlay Sándor albíró augusztus hóban.

* **A holtkéz vagyonszerzési joga.** A kuria legutóbb tartott teljes ülésében rendkívül fontos és politikai szempontból is aktuális kérdéssel foglalkozott. Az képezte ugyan is a tanácskozás tárgyát, hogy vajjon ma is érvényben vannak-e még a holtkéz vagyonszerzési jogát tiltó korábbi törvények. A vallásügyi miniszter egy konkrét eset alkalmából ugyanis azt az álláspontot foglalta el, hogy az e kérdésre vonatkozó régiebb törvények ma is érvényben vannak és hogy ezek szerint a holtkéz csakis királyi engedéllyel szerezhethet vagyont. A kuria tanácsulése a tárgyalást még nem fejezvéen be egészen, a döntés csak a jövő héten tartandó teljes ülés alkalmából várható.

Táviratok.

A delegáció ülései.

Budapest június 15. (D. E. ered. táv Érkezet d. u. 3 óra 30 p.) Bécsből jelentik: A delegáció hadügyi albizottságában báró Krieghammer hadügyminiszter, a különösen magyar delegátusok részéről hozzá intézett sürgetésekre kijelentette, hogy ezután igyekezni fog az ujonczok táplálékát megjavítani.

A szent-sziv templom felszentelése.

Budapest, június 15. (A „D. E.“ ered. táv. Érkezet délután 4 órakor.) A szent-sziv templomot ma délelőtt szentelte fel Vaszary Kolos herczegprimás. A felszentelő ünnepélyen sokan voltak jelen; ott volt Mária Dorottya főherczegnő is.

Közgazdaság.

* A sertésvész. A kőbányái nemzetközi piacon dúló sertésvésznek az a jótékony következménye van meg, hogy a vidéki sertéskereskedelmi emporiumok egymásután kezdik követelni jogukat, hogy annál a fikciónál fogva hogy a sertéskereskedelem csak Budapest—Kőbányáról volna intézhető, ne költessék le több nagy vidék forgalma. Debreczen, Győr, Szeged és Kecskemét, legujjabban pedig Gyula és Miskolc követelik a decentralizációt s mindegyik városnak nyomós argumentumai vannak arra, hogy a központosítás szűnjék meg s a vidék is részesüljön a sertéskereskedelemnek nem csak rizikójában, hanem annak hasznában is.

Kiadó és lapfőnököse:

„Usekonal” nyomda és kiadó r.-t.
Felelős szerkesztő: **Eötvös K. Lajos.**
Helyettes szerkesztő: **Katona Imre.**

Tisztelt hölgyek figyelmébe!

Haladjon a házi ipar!!

A KOCH-féle ujjonnan feltalált

„EURÓPA”

ezimű szabászati módszer a legjobb és a legegyszerűbb a világon.

Van szerencsém a debreczeni és a vidéki mélyen tisztelt hölgyközönséget értesíteni, hogy az alatt irt üzletben a szabász rajzot, továbbá a női alap szabásokat mindenféle divat után bárki 2 ora alatt megtanulhatja.

Női varrónőknek különösen figyelmébe ajánlom minék után a szabásom nélkülözhetetlen és felülmúlja mindaz eddig létezett szabászati beosztást.

Tanítási díj rajzzal 2 frt 30 kr.

Tanítás nélkül a rajzóra 2 frt

Többek kérelme folytán **KESZLER A.** varrógép műszerész urrál (Dr. Tihanyi-ház) a mai naptól kezdve tanítatik.

Tisztelettel

Koch J.

műszabász az „Európa” szabász
feltalálója és kiadója.

A nagymosás napja

nem rémes nap többé!

A szab.

Szerecsen-szappan

használatával 100 drb
fehérenmőt moshatunk fél nap alatt teljesen tisztára és szépre.
A fehérenmő még egyszer annyi ideig eltart, mint más szappan használatánál

A szab.

Szerecsen-szappan

használatánál a fehérenmő csak egyszer lesz mosva az eddigi háromszori helyett.
Nem szükséges köfével mosni, vagy az ártalmas fehérítő-port használni.
Megtakarítás idő.

tűző anyag- és munka-erőben. — Tökéletes ártalmatlanságáról bizonyítványt adott dr. Jolles Adolf cs. kir. törvényszéki szakértő.

Kapható minden nagyobb fűszer- és vegyeskereskedésben, valamint az I. bécsi fogyasztási egyletnél és az I. bécsi háziasszonyok egyletnél.

Főraktár: Wien, I., Renngasse 6.

Szücs Károly

fegyverműves műhelyét és raktárát

Széchenyi-utca,

br. Podmanitzky-házba (az

ev. ref. kistemplommal szembe

helyezte át.

Midőn ezt tudomásra hozza, kéri a vadász-sport kedvelő urakat ezen új helyiségben is becses bizalmukkal megtisztelni.

Egy leány,

aki esetleg óvadékot is adhat

pénztárosnői

vagy elárusítónői állást

keres.

Czim a kiadóhivatalban.

Leszállított áron.

Olcsó bevásárlási forrásul

kinálkozik a nyári évad előrehaladtával

női divattermem

(Kossuth-utca, Simonffy-ház)

Mindennemű úti- és fürdő-kalap, bábé-kalap, fejdísz és nyak-ék, bár a legdivatosabb formában, mégis a legjutányosabban,

beszerzési áron

kapható.

Kiváló tisztelettel

Kardos Laura

női divatterme.

Leszállított áron.

Már léteznek utánzatok a

Bergmann-féle liliomtej-szappanból.

A mi liliomtej-szappanunk,

mely a bőrt szeplőtől, májfoltoktól, érdességtől, verességtől és más fajta bőrbajektól úgy az arczban, mint a kezeken megóvja, az alanti védjeggyel van ellátva:

Két bányász.

Kéretik a névre:

Bergmann-féle liliomtej-szappan

és a védjegyre: **Két bányász** szorosán figyelni.

Bergmann és tsa illatszer-gyár Dresden-Tetschen a. E.

Bergmann liliomtej-szappan 40 krajczárjával kapható Debreczenben:

ROTHSCHNEK V. EMIL gyógyszer-tárában, **FALLER G YULA** üzletében, ugyancsak a legtöbb gyógyszer-tárban, drogueriában és illatszer-üzletben.

Kwizda-féle Készvény-folyadék

Képek óta kipróbált, fűdelomocillapító hatással szemközti, osztrák és itáliai ellen. Egész palackjával 1 frt. 00. és fél palackjával 90 krajczár.

Főletét:
Kapható minden gyógyszerertárban. Teszték a védelemre figyelni a vétel.

Korl. Gyógyszertár Kornenburgban.

Kwizda-féle Készvény-folyadék

SARG-féle egészségügyi hatóság által megvizsgált, (Bácsben, 1887. jul. 3. kelt bizonylat)

sok **MILLIÓ** SZOR
kipróbált s jónak talált, fogorvosok által ajánlott, egyszersmind legolesőbb fogtisztító- és ápoló-szer

Mindenhol kapható.

CAO VERO
clairmentes, könnyen oldható cacao legjobb minőség.

CSOKOLADÉK
vaníliával vagy anélkül mérsékelt arakon.

HARTWIG & VOGEL
BODENBACH
ELISMERT KITÜNÖ MINŐSEGEK

Mindenütt kaphatók

RONCEGNO

legerősebb természetes arzenikus és vastartalmu ásványviz
a legelső orvosi tekintélyek által ajánlva és használandó orvosi utasítás szerint:

Anémia, halványulás, bőr-, ideg- és női bajoknál, mocsárláz stb.

Az ivó kura egész éven át használtatik.

Raktárak minden ásványvizkereskedésben és gyógyszerertárban.

Roncegno fürdő (Dél-Tirol)

Triesztől 3 órára. Ásvány-, mocsár-, gőzfürdők, teljes hidegvíz gyógyászat, Elektrotheropia, massage, gyógygymnastika 535 méter a tenger felett. Szél ellen védett gyönyörű fekvés, illatos, teljesen pormentes, száraz levegő, egyenletes légáramlat 18—22° Elsőrangú **gyógyterem** kiterjedt szép sétánnyal. Gyönyörű kilátás a dolomitákra. 200 idegen szoba, ét- és olvasóterem, gyógyterem. Mindenütt villanyos világítás. Gyógyzene. Lawn-Tennis. Árnyékos sétateretek, élvezetes kirándulások. Idény május—október. Prospektus és felvilágosítás a **fürdőigazgatóságtól** Roncegnoban.

DREHER ANTAL kőbányai serfőzdejének főraktára Áron Miksánál, Debreczenben.

A mostani nagy versenynél, mely a serkereskedés terén kifejlődött, tapasztaltam, hogy az általam számos éven keresztül használt üvegeimkét a csalódásig hiven utánozva mindenféle gyenge minőségű serfajokat hoznak forgalomba, ezzel akarván a fogyasztó közönséget a ser minőségére nézve csalódásba ejteni.

Tekintettel ezen körülményre, kényszerítve érzem magamat az általam képviselt

DREHER ANTAL kőbányai serfőzdejének

eddig legjobb minőségűnek elismert és országszerte a legjobb hírnévnek örvendő gyártmányát, az ilyen, annak értékét és hírnevét veszélyeztető verseny ellen védelmezve, az eddig használt czimkét megváltoztatni és a helyett védjeggyel ellátott és belajstromozott czimkéket készíttetni.

Ezentul üvegeimet kizárólag csakis ezen védjeggyel ellátott czimkével fogom forgalomba hozni és bátor vagyok a nagyérdemű fogyasztó közönség figyelmét azon körülményre felhívni, hogy üvegebe fejtett

valódi DREHER Antal-féle ser

kizárólagosan csakis az itt látható vignettákkal ellátott palaczkokban kapható.

Szükségesnek tartom még felemlíteni, hogy valódi jó minőségű kőbányai Dreher gyártmányu **HORDÓS SERT** a következő vendéglők és sörcsarnokok mérnek: **Bika szálloda, Debreczen sörcsarnok** (özv. Pattermann Ferenczné), **Angol királynő szálloda** (Vilmos Lajos), **Péter Pál sörcsarnoka, Vilmos Nándor, Kossuth szálloda** (Sporni Gyula), **Verseny szálloda** (Debreczeni Gábor), **Frohner szálloda** (Rosenberg Adolf.), **Dobos pavillon** (Németh András).

Dreher palaczk ser minden fűszerkereskedésben és vendéglőben eredeti czimkével kapható.

Nem mulaszthatom el ez alkalommal a t. cz. fogyasztó közönség eddigi osztatlan pártolásáért köszönetemet nyilvánítani és ezuttal is biztosítom, hogy ezen megtisztelő bizalmat igyekezni fogok magamnak a legjobb minőségű sörökkel, pontos és szolid kiszolgáltatással a jövőben is kiérdemelni és megtartani.

Kiváló tisztelettel

ÁRON MIKSA, Dreher Antal kőbányai serfőzdejének főraktárosa.

Félszázad óta

Arany érem kitűnőnek elismert Érdem érem
Pécs 1888. Dr. SICHULSZKY-féle Temesvár 1889

Arckenőcs és mosdóvíz.

Ezen készítmények ajánló levelét azoknak félszázad óta mindenütt elterjedt világhírűk és bámulatos hatásuk képezik. Megbízható sikerrel használhatók szeplő és májfoltok, a forróság vagy fagy által keletkezett pirosság s a bőr minden tisztátalansága ellen. Egy nagy tégely ára 70 kr., egy kis tégely 35 kr. Egy nagy üveg mosdóvíz 1 frt., egy kis üveg 50 kr. Hozzávaló Mandola-korpa szappan 25 kr.

Joliessante-Crème

bőrfinomító és szépítő szer.

Kitűnő ha ással bír a bőr finomítása és szépségének előmozdítására, valamint a pattanások s kiütések elűzésére. Egy üveg ára 1 frt 55 kr.

JOLIESSANTE-PUDER

fehér, rózsas és sárga színben.

Kiváló finomsága miatt ajánlható leginkább. — Az arcra láthatatlanul tapadva annak kellemes színt ad. Egy nagy doboz ára 80 kr., egy kis doboz 50 kr.

Joliessante-Fogpor

legégségesebb fogpor a fogak tisztítására, odvasodásuk és büszödésük eltávolítására s megóvására, mely által egyttal a foghúsra is a legjótékonyabb hatást gyakorolja. Egy doboz ára 50kr.

Joliessante-szappan

már kellemes illatánál fogva is a legkedveltebb toillet szappan. A bőrt finom és simává teszi, valamint előmozdítja s emeli annak friss, üde kinézését. Kivánatra mintadarabok ingyen adtak. Egy darab ára 40 kr.

HAJ-RESTORER

biztos szer a megöszült haj eredeti természetes színének visszaállítására. Egy üveg ára 1 frt. Kapható: Molnár Lipót gyógyszerésznél, mint készítőnél Kassán, Debreczenben Dr. Róthsohnek V. Emil gyógyszerertárban.

Árverési hirdetmény.

Vb. Flamm Miksa t.-csegei lakos csődtömegéhez leltározott, a csődleltár 10. tételszámától 17-ig, 26—27-ig, 39—44-ig, 44/a—49. tételszámok alatt összeírott különféle gazdasági felszerelések n. m. egy Clayton & Schuthleworth-féle cséplőgép, igásszekerek, könnyű hintó és féderes jó karban levő kocsik és egyéb ingóságok a csődválasztmány határozata folytán **1895-ik évi június hó 20-án délelőtt 10 órakor** Tisza-Csegén a Flamm Miksa gőzmalom telepén megtartandó nyilvános árverés útján a csődválasztmány közbenjöttével azonnali készpénzfizetés ellenében eladatnak.

A leltár alulírott tömeggondnoknál (Debreczen, Főpiacz 1714. sz. alatt) bármikor megtekinthető, az ingóságok a helyszínén június hó 18-én és az árverés napján megtekinthetők.

Debreczen, 1895. június hó 14.

Dr. Popper Mór
tömeggondnok.

Stern József és Testvére

gőzerőre berendezett
kefeáru-gyáranak

DEBRECZENBEN

Piacz 1584.
Bika szálloda mellett.
Csanak-ház.

rövid, szövött és norinbergi árú
nagykereskedésének

Detail osztálya (kicsinybeni eladás) **gyári árakon**

Kete-árú

háztartási, ipari és gazdálkodási czélokra.

Ecsetek, meszelők, seprők.

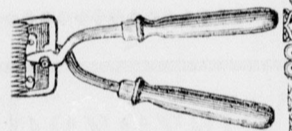
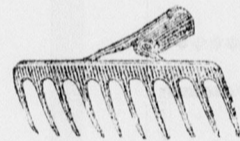
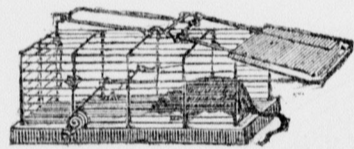
Ruha, haj, fog és körömkefék,
fésűk, szappanok, illatszerek,

bel- és külföldi toilet czikkek
dus raktára.

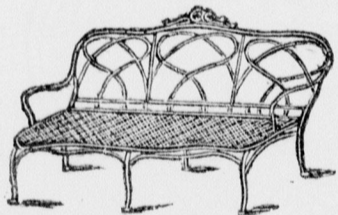
A festő és mázó iparosok különös figyelmébe ajánljuk, hogy ecseiteknél rendkívüli kedvezményeket nyújtunk.

Női, férfi és gyermek
szövött, kötött harisnyák
Alsó ruházatok.

Férfi nyakkendők,
fehérneműek,
esernyők czérnák, pamutok,
norinbergi czikkek
nagy választéka.

Tavaszi és nyári idényre

Kerti sátorok, kerti butorok vasból,
kertészeti szerszámok,

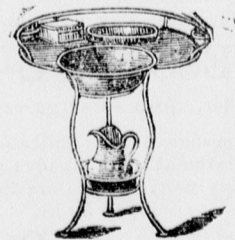
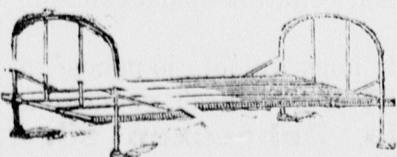
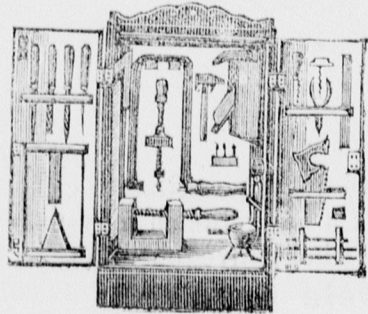
fürdőkádak, jégszekrények, palaczkhűtők,
visszűrők, gyermekkocsik és gyermekkerékpárok.

Együttal ajánlom dusan felszerelt **vasbutorraktáramat,** valamint eredeti

„Budweiszi“ porcellán kályháimat

legelőbb kiszolgáltatás mellett.

Legnagyobb választék
acélszerszámokban minden iparághoz,
valamint épület és butorvasalásokban
JUTÁNYOS ÁRAK mellett.

TÓTH GYULA vaskereskedő

Városház sarkán és Hatvan- és Fő-utca sarkán.